HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POPISU STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ 2021. GODINE

Proglašavam Zakon o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 28. veljače 2020.

Klasa: 011-01/20-01/13
Urbroj: 71-06-01/1-20-2
Zagreb, 2. ožujka 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O POPISU STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ 2021. GODINE

DIO PRVI
OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se priprema, organizacija i provedba Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine (u daljnjem tekstu: Popis) te druga pitanja važna za provedbu Popisa.

Usklađenost s propisima Europske unije

Članak 2.

Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih uredbi Europske unije:

– Uredbe (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o popisu stanovništva i stanova (SL L 218, 13. 8. 2008.); (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 763/2008)

– Uredbe Komisije (EU) 2017/712 od 20. travnja 2017. o utvrđivanju referentne godine i usvajanju programa statističkih podataka i metapodataka za popis stanovništva i stanova predviđenih Uredbom (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 105, 21. 4. 2017.).

Odnos propisa prema drugim propisima

Članak 3.

(1) Na sva pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a tiču se provedbe Popisa primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa kojima se uređuje službena statistika.

(2) Osim sukladno odredbama ovoga Zakona, Popis se provodi i sukladno uredbama Europske unije.

(3) Na popisivače i kontrolore ne primjenjuju se odredbe članka 10. stavka 1. Zakona o tržištu rada (»Narodne novine«, br. 118/18.).

Pojmovi

Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *Popis* je najveće statističko istraživanje u Republici Hrvatskoj koje se provodi svakih deset godina radi prikupljanja osnovnih podataka o broju, prostornom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim i ostalim obilježjima, podataka o kućanstvima i stanovima te o njihovim obilježjima

2. *stanovništvo,* kako je utvrđeno odredbom članka 2. točke a) Uredbe (EZ) br. 763/2008

3. *uobičajeno mjesto stanovanja,* kako je utvrđeno odredbom članka 2. točke d) Uredbe (EZ) br. 763/2008

4. *osobe koje se popisuju* su fizičke osobe koje su državljani Republike Hrvatske, strani državljani i osobe bez državljanstva koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te osobe koje u referentnom trenutku Popisa imaju boravište u Republici Hrvatskoj

5. *kućanstvo,* prema obilježju status u kućanstvu, koncept kućanstva kao stambene jedinice kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2017/543 od 22. ožujka 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o popisu stanovništva i stanova u pogledu tehničkih specifikacija obilježja i njihovih raščlanjivanja (SL L 78, 23. 3. 2017.); (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/543)

6. *stan,* prema obilježju uvjeti stanovanja kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2017/543

7. *popisivač* je fizička osoba koja je osposobljena i ovlaštena za prikupljanje podataka za potrebe provedbe Popisa

8. *Popisni upitnik* je elektronički oblik upitnika kojim se prikupljaju podaci o osobama, kućanstvima i stanovima

9. *Kontrolni popis* je kontrola obuhvata i sadržaja podataka Popisa

10. *uparivanje* je spajanje dvaju ili više skupova podataka prema zajedničkim obilježjima.

Rodna neutralnost

Članak 5.

Izrazi koji se upotrebljavaju u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI
OSNOVNE ODREDBE O PROVEDBI POPISA

Način provedbe Popisa

Članak 6.

(1) Popis se provodi na dva načina:

– osobe se mogu popisati samostalno, koristeći se popisnim upitnikom u elektroničkom obliku koji će biti dostupan kroz elektronički sustav e-Građani, istodobno popisujući kućanstvo i stan u kojem stanuju

– popisivači popisuju s pomoću elektroničkih uređaja sve popisne jedinice koje nisu samostalno popisane te obavlja kontrolu podataka prikupljenih samostalnim popisivanjem.

(2) Za pristup popisnom upitniku u elektroničkom sustavu e-Građani upotrebljava se Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS).

Referentni trenutak Popisa

Članak 7.

Popis se provodi prema stanju na dan 31. ožujka 2021. u 24 sata, što se smatra referentnim trenutkom Popisa.

Razdoblje provedbe Popisa i Kontrolnog popisa

Članak 8.

(1) Popis se provodi u dvije faze:

– od 1. travnja 2021. do 10. travnja 2021. samostalnim popisivanjem stanovništva kroz elektronički sustav e-Građani

– od 16. travnja 2021. do 7. svibnja 2021. popisivači obavljaju popisivanje svih popisnih jedinica koje nisu samostalno popisane, putem osobnog intervjua sa stanovništvom s pomoću elektroničkih uređaja te obavljaju kontrolu podataka prikupljenih u prvoj fazi Popisa.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, Popis se može provoditi do 21. svibnja 2021. ako se ustanovi da do 7. svibnja 2021. nisu popisane sve popisne jedinice.

(3) Odluku o produženju provedbe Popisa, do roka utvrđenog u stavku 2. ovoga članka, donosi glavni ravnatelj Državnog zavoda za statistiku (u daljnjem tekstu: glavni ravnatelj Zavoda) i o tome pravodobno obavještava javnost.

(4) Neposredno nakon provedenog Popisa provest će se Kontrolni popis na reprezentativnom uzorku popisnih krugova radi ocjenjivanja obuhvata i kvalitete podataka prikupljenih Popisom.

Popisne jedinice

Članak 9.

Popisom će se obuhvatiti sljedeće popisne jedinice:

– stanovništvo

– kućanstva

– stanovi i ostale stambene jedinice koje nisu stanovi prema definiciji stana iz članka 4. ovoga Zakona, ali se u vrijeme Popisa koriste za stanovanje.

Prava i obveze osoba koje daju podatke

Članak 10.

(1) Osobe obuhvaćene Popisom dužne su dati podatke o popisnim jedinicama iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) Osobe koje daju podatke dužne su na pitanja u Popisu dati točne i potpune odgovore.

(3) Na pitanja o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti osobe se mogu slobodno izjasniti.

(4) Tijekom razdoblja provedbe Popisa popisane osobe za koje je podatke dao punoljetni član kućanstva u skladu s člankom 12. stavkom 1. ovoga Zakona imaju pravo uvida i izmjene vlastitih osobnih podataka koji su uneseni u popisni upitnik, u nadležnoj popisnoj ispostavi, ako zahtjev za uvid u podatke odobri sudionik Popisa kojeg je ovlastio Državni zavod za statistiku (u daljnjem tekstu: Zavod).

Jezik i pismo popisnog upitnika

Članak 11.

(1) Popisni upitnik ispunjava se na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom.

(2) Pripadnicima nacionalnih manjina omogućuje se pravo uvida u ogledni primjerak popisnog upitnika na jeziku i pismu nacionalne manjine kojoj pripadaju.

Popisivanje odsutnih članova kućanstva i djece

Članak 12.

(1) Podatke o odsutnim članovima kućanstva daje punoljetni član kućanstva.

(2) Za djecu do 15 godina podatke daje jedan od roditelja, posvojitelj ili skrbnik.

(3) Ako popisivač u vrijeme popisivanja u kućanstvu ne zatekne osobu obuhvaćenu Popisom, a podatke ne može prikupiti na način propisan u stavcima 1. i 2. ovoga članka, ostavit će osobi pisanu obavijest o dužnosti davanja podatka u nadležnoj popisnoj ispostavi ili u popisnom centru, uz prethodni dogovor s popisivačem.

Povjerljivost podataka prikupljenih Popisom

Članak 13.

(1) Podaci prikupljeni u Popisu koji se izravno ili neizravno mogu dovesti u vezu s fizičkom osobom na koju se odnose statistički su povjerljivi i službena su tajna.

(2) Na diseminaciju, korištenje i zaštitu podataka iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje službena statistika i zaštita osobnih podataka.

Podaci koji se prikupljaju Popisom

Članak 14.

Popisom se prikupljaju sljedeći podaci:

a) o stanovništvu: prezime i ime, spol, osobni identifikacijski broj (OIB), datum rođenja, bračno stanje; vrsta životne zajednice u kojoj osoba živi; broj živorođene djece; prebivalište/boravište; prisutnost u naselju popisa u trenutku Popisa; razlog odsutnosti/prisutnosti; vrijeme odsutnosti/prisutnosti; vrijeme namjere odsutnosti/prisutnosti; mjesto odsutnosti/mjesto stanovanja; mjesto rođenja; mjesto stanovanja majke u vrijeme rođenja osobe; mjesto iz kojeg se osoba doselila te godina i razlog doseljenja; strana zemlja u kojoj je osoba boravila godinu ili duže, godina doseljenja u Republiku Hrvatsku i razlog boravka u inozemstvu; državljanstvo; narodnost (nacionalna pripadnost); materinski jezik; vjerska pripadnost; postignuto obrazovanje; pohađanje škole/studija; ekonomska aktivnost, položaj u zaposlenju; zanimanje; djelatnost; glavni izvori sredstava za život; mjesto rada/školovanja; učestalost vraćanja u mjesto stanovanja; sredstvo putovanja na posao/školu/studij

b) o kućanstvima: srodnički i obiteljski sastav kućanstva; tip kućanstva; osnova po kojoj se kućanstvo koristi stanom; površina korištenoga poljoprivrednog zemljišta te posjedovanje stoke ili peradi

c) o stanovima i ostalim stambenim jedinicama: vrsta i način korištenja stambene jedinice; vlasništvo stana; površina stana; broj soba u stanu; kuhinja, kupaonica i zahod u stanu; vrste instalacija u stanu (vodovod, kanalizacija, električna energija, plinske instalacije); način grijanja stana; vrsta energenta; klimatizacija; vrsta zgrade u kojoj se nalazi stan; broj stanova u zgradi u kojoj se nalazi stan, položaj stana u zgradi; godina gradnje zgrade u kojoj se nalazi stan.

Administrativni izvori podataka

Članak 15.

U fazama pripreme, prikupljanja i obrade podataka Popisa Zavod može koristiti podatke o osobama iz administrativnih izvora podataka te ih uparivati s podacima prikupljenima u Popisu.

Metodologija provedbe Popisa i Kontrolnog popisa

Članak 16.

Popis i Kontrolni popis provode se prema metodološkim i drugim uputama Zavoda kojima se definira priprema, organizacija, provedba i obrada podataka Popisa.

Objavljivanje rezultata

Članak 17.

(1) Zavod objavljuje prve rezultate Popisa najkasnije 60 dana od završetka popisivanja na terenu, a konačne rezultate Popisa prema programima publiciranja i kalendarima objavljivanja statističkih podataka Zavoda.

(2) Službeni rezultati Popisa nisu osnova za uspoređivanje s drugim državnim evidencijama koje se vode o osobnim stanjima građana.

DIO TREĆI
ORGANIZACIJA PROVEDBE POPISA

Općenito

Članak 18.

(1) Popis priprema, organizira, koordinira i provodi Zavod u suradnji s tijelima državne uprave utvrđenim ovim Zakonom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te sudionicima Popisa.

(2) Sudionici Popisa jesu: popisivači, kontrolori, instruktori, koordinatori, zamjenici koordinatora, članovi županijskih popisnih povjerenstava i Popisnog povjerenstva Grada Zagreba, članovi popisnih povjerenstava ispostava i voditelji popisnih centara.

POGLAVLJE I.
ZAVOD

Nadležnost Zavoda

Članak 19.

Zavod obavlja sljedeće poslove:

– priprema, organizira, koordinira i provodi Popis i Kontrolni popis

– definira metodologiju za provedbu Popisa

– obavještava javnost o cilju, značenju i sadržaju Popisa

– izrađuje upute za sudionike u Popisu i nadzire njihovu jedinstvenu primjenu

– definira sadržaj, organizira i nadzire stručno-metodološko osposobljavanje sudionika u Popisu

– pruža stručno-metodološku i tehničku pomoć sudionicima u Popisu i osobama koje se samostalno popisuju kroz sustav e-Građani

– obrađuje podatke Popisa

– izrađuje prve i konačne rezultate Popisa

– objavljuje i diseminira statističke podatke prikupljene Popisom

– dostavlja Komisiji (Eurostatu) podatke vezane uz Popis u sadržaju i rokovima sukladno uredbama Europske unije

– brine se o pohranjivanju i zaštiti podataka Popisa

– planira i raspoređuje financijska sredstva za obavljanje Popisa te raspolaže njima

– imenuje koordinatore i zamjenike koordinatora za područja županija i Grada Zagreba

– imenuje instruktore za područja gradova i općina odnosno gradskih četvrti Grada Zagreba

– obračunava i isplaćuje naknade instruktorima u skladu s ovim Zakonom na temelju izvještaja koje su verificirala županijska popisna povjerenstva odnosno Popisno povjerenstvo Grada Zagreba

– obavlja i druge popisne aktivnosti u skladu s ovim Zakonom i propisima kojima se uređuje službena statistika.

POGLAVLJE II.
JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Obveze

Članak 20.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su na zahtjev Zavoda i bez naknade osigurati prostor te korištenje opreme i drugih sredstava potrebnih za provedbu aktivnosti Popisa.

(2) Jedinice područne (regionalne) samouprave obračunavaju i isplaćuju naknade za rad popisivača, kontrolora, članova županijskih popisnih povjerenstava odnosno članova Popisnog povjerenstva Grada Zagreba, članova popisnih povjerenstava ispostava i voditelja popisnih centara koji obavljaju poslove na njihovu području te Zavodu dostavljaju izvješće o isplaćenim sredstvima.

(3) U jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave osnivaju se:

– županijska popisna povjerenstva i Popisno povjerenstvo Grada Zagreba za područje županija odnosno Grada Zagreba

– popisna povjerenstva ispostava za područje gradova i općina odnosno gradskih četvrti Grada Zagreba

– popisni centri za područje grada ili općine odnosno dijela grada ili općine ili gradskih četvrti Grada Zagreba.

ODJELJAK A
ŽUPANIJSKA POPISNA POVJERENSTVA
I POPISNO POVJERENSTVO GRADA ZAGREBA

Osnivanje i članovi

Članak 21.

(1) Županijska popisna povjerenstva osniva župan, a Popisno povjerenstvo Grada Zagreba gradonačelnik Grada Zagreba do 30. rujna 2020.

(2) Županijska popisna povjerenstva odnosno Popisno povjerenstvo Grada Zagreba može imati najviše sedam članova.

(3) Predsjednik županijskoga popisnog povjerenstva jest župan, a tajnik je voditelj odjela u područnoj jedinici Zavoda ili zaposlenik ispostave područne jedinice Zavoda.

(4) Obvezni članovi županijskoga popisnog povjerenstva, uz članove iz stavka 3. ovoga članka, jesu koordinator i pročelnik područnog ureda za katastar Državne geodetske uprave.

(5) Ostali članovi županijskoga popisnog povjerenstva jesu predstavnici županije koji mogu pridonijeti uspješnoj provedbi Popisa.

(6) Predsjednik Popisnog povjerenstva Grada Zagreba jest gradonačelnik Grada Zagreba, a tajnik je zaposlenik Zavoda.

(7) Obvezni članovi Popisnog povjerenstva Grada Zagreba, uz članove iz stavka 6. ovoga članka, jesu koordinator i pročelnik Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba.

(8) Ostali članovi Popisnog povjerenstva Grada Zagreba jesu predstavnici Grada Zagreba koji mogu pridonijeti uspješnoj provedbi Popisa.

Nadležnost županijskog popisnog povjerenstva i Popisnog povjerenstva Grada Zagreba